

DEV-GENÇ VE İŞÇİ SINIFI

Aydınlık Gazetesi, 29 Temmuz 2019

Yıldırım Koç

Türkiye toplumsal tarihinde 12 Mart 1971 Darbesi öncesinin DEV-GENÇ'inin (Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu) önemli bir yeri vardır.

Fikir Kulüpleri Federasyonu, anti-emperyalist ve sosyalist gençlerin oluşturduğu derneklerin üst örgütü olarak 17 Aralık 1965 tarihinde kuruldu. Fikir Kulüpleri Federasyonu'nun 9-10 Ekim 1969 günü Ankara'da olağanüstü olarak toplanan 4. Kurultayı'nda yapılan tüzük değişikliğiyle, örgütün adı Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu (DEV-GENÇ) oldu.

12 Mart 1971 Darbesi öncesindeki yıllarda Türkiye'de anti-emperyalist ve sosyalist bilginin ve bilincin kitleleşmesinde FKF'nin ve DEV-GENÇ'in büyük katkısı oldu. Bu örgüt, çeşitli eksiklik ve hatalarına karşın, Türkiye'de toplumsal mücadele tarihinde önemli bir rol oynadı.

Kanımcı DEV-GENÇ'in en önemli özelliklerinden biri, işçi sınıfına verdiği büyük önemdi.

İŞÇİ VE KÖYLÜ GENÇLİĞİ DE ÖRGÜTLEME ÇABASI

DEV-GENÇ ve bağlı dernekler, yalnızca üniversite öğrencisi gençliğin örgütlenmeleri değildi. DEV-GENÇ, işçi ve köylü gençliği de örgütlemeye çalıştı. O yılların gençleri, işçilerle bağ kurabilmek amacıyla, işçi dernekleri kurdular.

Devrimci İşçi Köylü Gençlik Derneği 1969 yılının ilk aylarında İstanbul'da kuruldu. Derneğin sekiz kurucusundan altısı işçiydi. Kuruculardan Vural Yıldırımoğlu, 1970'li yıllarda Seydişehir'de kurulu Özgür Alüminyum-İş Sendikası'nın genel başkanlığını üstlendi. Derneğin amacı şöyleydi: "Madde 2-İşçi ve köylüyü bir birlik halinde örgütleyip bilinçlendirerek Anayasanın işçi ve köylüye tanıdığı hakların tamamen gerçekleşmesi amacını güder." (*Türk Solu Dergisi*,8 Nisan 1969, s.16)

İstanbul Bölgesi İşçiler Birliği 19 Temmuz 1969 tarihinde İstanbul'da Kartal'da kuruldu. Derneğin kuruluş toplantısında dağıtılan bildiriye şunlar yazıyordu: "Kardeşler, işçi düşmanlarına karşı birleşelim. Patronlar işçiyi bölüyor. Bizi birbirimize düşürdüler. (...) Amacımız işçiler arasında dayanışma ve yardımlaşmayı sağlamaktır. İşçilerin sırtından geçinen bütün patronlara karşıyız." (*Ant Dergisi*,22 Temmuz 1969)

Devrimci İşçi Birliği, 1970 yılı başlarında İstanbul'da kuruldu. Derneğin amacı şöyleydi: "Madde 3. Amaç işçilerin yakın ve uzak menfaatlerini sağlamaktır. Bu amacı yerine getirmek üzere başta işçiler olmak üzere halkın menfaatlerinden hareket ederek Anayasanın verdiği ilerici hakları sonuna kadar kullanır, işçi ve yoksul köylü ittifakını sağlar, işçilerin ekonomik, kültürel ve sosyal yönden gelişerek söz sahibi olması için gerekli ortamın hazırlanmasını başlıca görev sayar, halkımızı sömüren, aldatan her türlü akım ve kuruluşlara karşı mücadele ederek işçileri uyarıp bilinçlendirir ve her alanda onların çıkarlarını savunur. İşçi Birliği mücadelesi içerisinde tüm işçi menfaatleri açısından yanında gördüğü ilerici kuruluşlarla güçbirliğinde bulunur, anti-emperyalist mücadelelerde kendi yerini saptar." (*Türk Solu Dergisi*,31 Mart 1970, s.2)

İŞÇİ EYLEMLERİNE DESTEK

Türkiye işçi sınıfı tarihinin önemli olaylarından biri, 1968-1970 yıllarının fabrika işgalleridir.

İstanbul'da üniversite işgallerinden 10-15 gün sonra, fabrika işgalleri başladı.

İstanbul'daki fabrika işgallerinin ilki Derby Fabrikası'nda gerçekleşti. 1 600 işçi 4 Temmuz 1968 günü fabrikayı işgal etti. Bunun üzerine, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi ve Özel Yüksek Okullar İşgal Konseyi ve Komiteleri adına bir heyet Derby işgalini ziyaret etti. Boykot Komitesi'nin başkanı Harun Karadeniz ziyaret sırasında yaptığı konuşmada şunları söyledi: "Biz, devrimci Türk gençliği olarak her zaman emekçi halktan yana çalışmalar yapmak yolunda ve azmindeyiz. Patronların ezdiği, sömürdüğü siz emekçi kardeşlerimizi, babalarımızı, amcalarımızı bütün

gücümüzle desteklemekteyiz. Bu fabrikada sizleri, diğer fabrikalarda daha birçok emekçi halkı sömüren patronlar şunu bilmelidir ki, bu işçiler yalnız değildir. Bu halkın evlatları olan bizler, halka dönük düzeni kurana dek çalışacağız. Bugün burada sizin yanınızdayız, sizi desteklediğimiz ve her zaman siz emekçilerden yana olduğumuzu bilesiniz diye geldik. Gerektiğinde yine geleceğiz ve her hareketinizde sizinle beraber olacağız.” (*Ant Dergisi*, Sayı 80, 9.7.1968, s.5)

Horoz Çivi işyerinde 20 Mayıs 1969 günü gerçekleşen direnişte, öğrenciler işçilere desteğe gitti. Güvenlik güçleri eyleme müdahale etti; çatışma çıktı, 21 öğrenci gözaltına alındı.

TÖS’LE YAKIN İLİŞKİ

Bu dönemde DEV-GENÇ ve bağlı derneklerin, Türkiye sendikacılık tarihinin bence en başarılı örgütü olan Türkiye Öğretmenler Sendikası (TÖS) ile de yakın ilişkileri ve işbirliği oldu.

DEV-GENÇ’in eksiklikleri ve hataları olmuştur; ancak Türkiye’de anti-emperyalist ve sosyalist bilincin gelişmesine yaptığı büyük katkı ve işçi sınıfının mücadelesine verdiği öncelik son derece önemlidir.